

Produkcja opakowań z tworzyw sztucznych* – więcej szans niż zagrożeń

Trendy bieżące

- Opakowania z tworzyw sztucznych liderem rynku opakowań (39% wartości rynku), przed opakowaniami z papieru i tektury (37%).
- W latach 2011-2016 wzrost wartości produkcji opakowań z tworzyw sztucznych w Polsce o ponad 5 mld zł (62%), w tym w 2016 o 10,5% r/r. Ok. połowa przychodów branży to sprzedaż eksportowa.
- Trzykrotny wzrost eksportu po otwarciu rynku UE (5,1 mld zł w 2016 wobec 1,4 mld zł w 2004). Od trzech lat utrzymuje się stała, wysoka dynamika wzrostu (ok. 10% r/r) i rosnące dodatnie saldo w handlu zagranicznym opakowaniami z tworzyw sztucznych.
- Główny kierunek eksportu opakowań z tworzyw sztucznych to Unia Europejska (85% wolumenu eksportu w 2016), w tym Niemcy (27%), spośród krajów Europy Środkowo-Wschodniej głównym importerem jest Rosja i Ukraina.
- W ostatnich latach dobre wyniki finansowe dużych producentów opakowań z tworzyw sztucznych (dodatni wynik finansowy, przy stosunkowo wysokiej rentowności sprzedaży; por. tabela), choć w 3q17 wyniki finansowe w porównaniu z 3q16 były nieco słabsze (spadek rentowności sprzedaży o 1,4 pp r/r).
- Branżę charakteryzuje rozdrobnienie (ponad 2,8 tys. firm generuje ok. 50% przychodów) i zróżnicowanie sytuacji finansowej – rentowność sprzedaży netto połowy dużych firm w 3q17 nie przekraczała 5,7%, ROS dla 10% najlepszych firm wyniósł 15,0%, natomiast 10% najgorszych zanotowało stratę.

Perspektywy

- Branża ze znacznym potencjałem związanym z: (a) dobrą koniunkturą gospodarczą, (b) wzrostem konsumpcji, (c) stosunkowo niskim zużyciem opakowań w Polsce w porównaniu z krajami Europy Zachodniej.
- Szansa na dofinansowanie innowacyjnych inwestycji ze środków UE.
- Główne czynniki ryzyka to: (a) uzależnienie od importu surowców i materiałów (wzrost cen), (b) duża wrażliwość na zmianę koniunktury gospodarczej (popyt), (c) konkurencja importu z krajów azjatyckich, w sytuacji rosnących kosztów produkcji (wzrost wynagrodzeń), (d) otoczenie regulacyjne (rygorystyczne unijne regulacje dot. ochrony środowiska, od 1 stycznia 2018 r. opłata recyklingowa od torebek foliowych).

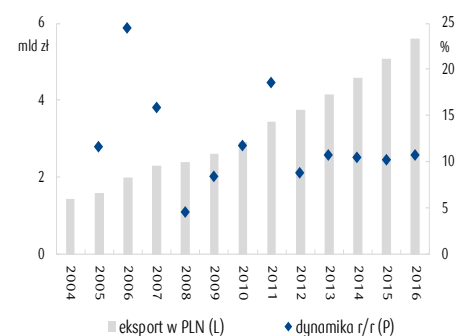
Departament Analiz Ekonomicznych

analizy.sektorowe@pkobp.pl

Zespół Analiz Sektorowych

Wanda Urbańska
tel. (22) 521 81 23

Eksport opakowań z tworzyw sztucznych

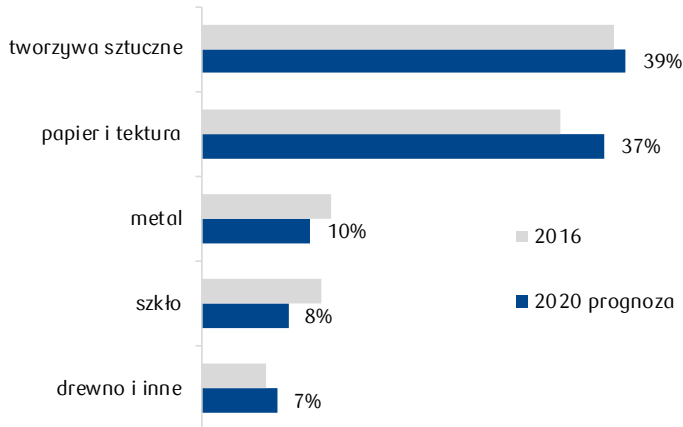
Źródło: baza danych GUS, handel zagraniczny

22.22 Produkcja opakowań z tworzyw sztucznych	3q14	3q15	3q16	3q17
Liczba jednostek gospodarczych ogółem	131	140	139	155
w tym udział jednostek rentownych	92	87	88	88
NP Wynik finansowy netto (zysk netto)	538,4	501,3	737,9	732,3
ROS (NPM) Stopa rentowności sprzedaży netto	6,1	5,3	7,2	5,8
ROE Stopa rentowności kapitału własnego	13,9	12,5	16,8	14,4
ROA Stopa rentowności aktywów	7,8	6,6	9,2	7,6
CR Wskaźnik płynności bieżącej	1,70	1,57	1,62	1,49
QR Wskaźnik podwyższonej płynności	1,22	1,13	1,12	1,01
IT (WRZD) Wskaźnik rotacji zapasów w dniach	39	41	42	42
CP (WRND) Wskaźnik rotacji należności w dniach	65	68	61	60
PL (WRZbD) Wskaźnik rotacji zobowiązań w dniach	50	52	47	46
DR (WZA) Współczynnik długu	0,44	0,47	0,45	0,47
WP (WPMK) Wskaźnik pokrycia majątku trwałego kapitałem stałym	1,33	1,31	1,29	1,22
E/GS Udział sprzedaży eksportowej w przychodach ogółem	0,48	0,49	0,50	0,49
I/DE Nakłady inwestycyjne / amortyzacja	1,09	1,57	1,48	1,32

Źródło: baza danych PONT Info. GOSPODARKA, Grupa B (>49 pracujących)

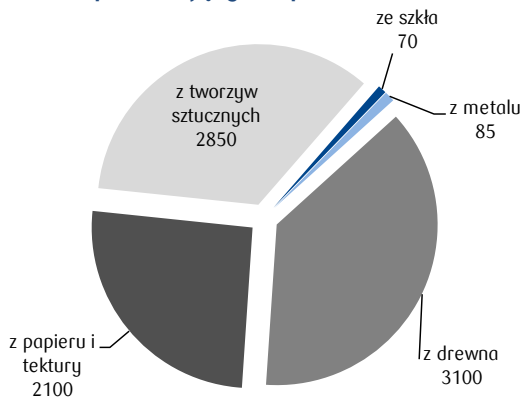
* PKD 22.22 - Produkcja opakowań z tworzyw sztucznych

Struktura polskiego rynku opakowań (wg wartości)

Źródło: Polska Izba Opakowań

Liczba firm produkujących opakowania w Polsce

Źródło: GUS

Ranking firm produkujących opakowania w 2016 r. (wg dynamiki wzrostu przychodów)

Lp.	Firmy	Dynamika wzrostu przychodów 2014/2015	Produkcja opakowań z...
Powyżej 200 mln PLN przychodów ze sprzedaży			
1	Zakład Produkcji Folii EFEKT PLL	153%	tworzywa sztucznych
2	FLEXPOL Sp. z o.o.	118,90%	tworzywa sztucznych
3	AMCOR TOBACCO PACKAGING	118,80%	papieru i tektury
Między 40 a 200 mln PLN przychodów ze sprzedaży			
1	ABCAN Sp. z o.o.	407%	metali
2	AR CARTON KRAKÓW Sp. z o.o.	151%	papieru i tektury
3	MARPOL S.A.	139,00%	tworzywa sztucznych
Między 10 a 40 mln PLN przychodów ze sprzedaży			
1	NOVO PAK Sp. z o.o.	266,00%	tworzywa sztucznych
2	FRONTE Sp. z o.o.	198,00%	tworzywa sztucznych
3	ARPACK POLSKA Sp. z o.o.	139,00%	tworzywa sztucznych

Bisnode - wywiadownia gospodarcza specjalizująca się w dostarczaniu danych i analiz
Źródło: badanie dla Polskiej Izby Opakowań www.bisnode.pl

Rynek opakowań w Polsce – tworzywa sztuczne liderem

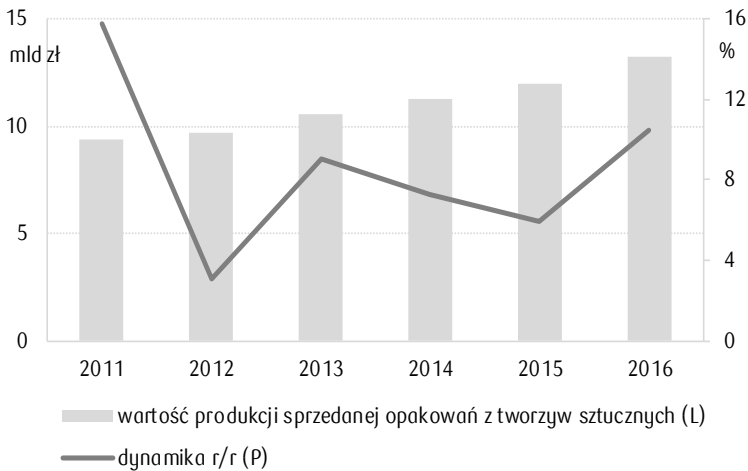
- Wg Polskiej Izby Opakowań (PIO) polski rynek opakowań jest wart ponad 8 mld euro (ok. 1,4% rynku światowego)*, w tym największy udział (wartościowo) mają opakowania z tworzyw sztucznych (39% łącznie elastyczne i sztywne), przed opakowaniami z papieru i tektury.
- Prognozy PIO do 2020 r. nie zakładają istotnych zmian w strukturze rynku opakowań, przy nieco szybszym wzroście produkcji opakowań z papieru i tektury (ok. +4 pp; atut ekologicznego charakteru tych opakowań) w porównaniu z produkcją opakowań z tworzyw sztucznych (+1 pp). Wśród tych ostatnich wzrośnie udział opakowań z tworzyw miękkich (giętkich), w szczególności opakowań aktywnych dla żywności, które zapewniają utrzymanie przez dłuższy okres przydatności do spożycia)*.
- Branżę charakteryzuje znaczny udział dużych międzynarodowych koncernów i grup kapitałowych, są to m.in.: CAN PACK, Ball Packaging Europe, STORA ENSO, MONDI, SMURFIT KAPPA, Constantia, TETRA PAK, OWENS ILLINOIS, International Paper. Jednak wg raportu Equity Advisors** największą część przychodów branży (77%) tworzą mniejsze firmy (o rocznych przychodach poniżej 50 mln zł). Ponad 2,8 tys. firm produkujących opakowania z tworzyw sztucznych generuje ok. 50% przychodów branży. Na rozdrobnienie wskazuje struktura firm wg wielkości: 43% stanowią małe firmy, 37% mikro, 16,5% średnie i 3,7% największe.
- Z przeprowadzonej w 2016 r. przez wywiadownię gospodarczą Bisnode Polska oceny kondycji finansowej polskich firm opakowaniowych (dane z lat 2014 i 2015) wynika, że korzystnie wyróżniali się producenci opakowań z tworzyw sztucznych. Zajęli oni czołowe miejsca pod względem dynamiki wzrostu przychodów ze sprzedaży, niezależnie od wielkości obrotów***.

*<https://www.smitherspira.com/industry-market-reports/packaging/the-future-of-global-packaging-markets-to-2020>

**Branża opakowań w Polsce 2010-2016 i prognozy 2017-2020, raport przygotowany przez Equity Advisors, firmę doradczą

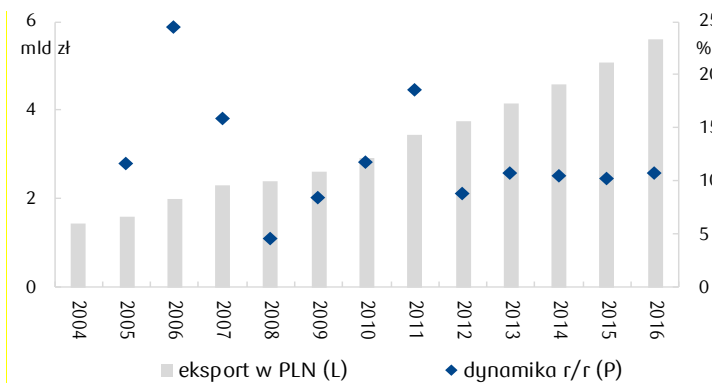
***raport Bisnode Polska i BZ WBK dla Polskiej Izby Opakowań, www.bisnode.pl

Produkcja opakowań z tworzyw sztucznych

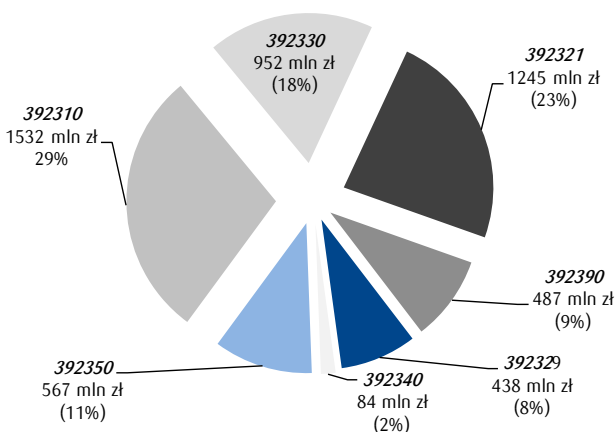
Źródło: <http://swaid.stat.gov.pl>

Eksport opakowań z tworzyw sztucznych

Źródło: baza danych GUS, handel zagraniczny

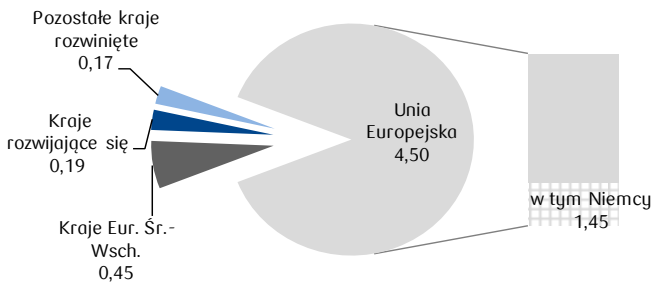
Struktura eksportu opakowań z tworzyw sztucznych wg CN*

Źródło: baza danych GUS, handel zagraniczny

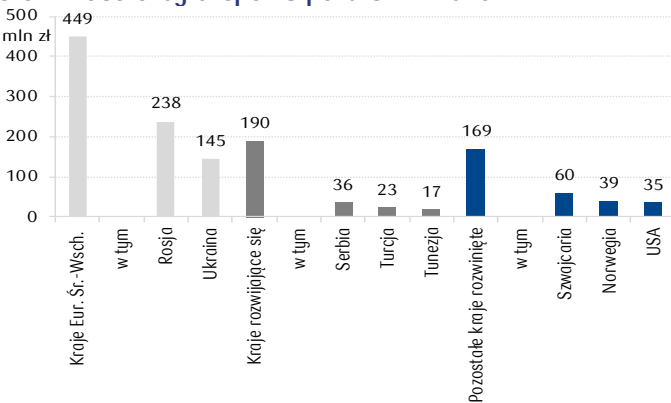
1/1/ <https://firmoweewolucje.bzwbk.pl/eksport-import/50-polskich-branz-skazanych-na-sukces-za-granica-wg-bz-wbk>

Główne kierunki eksportu opakowań z tworzyw sztucznych

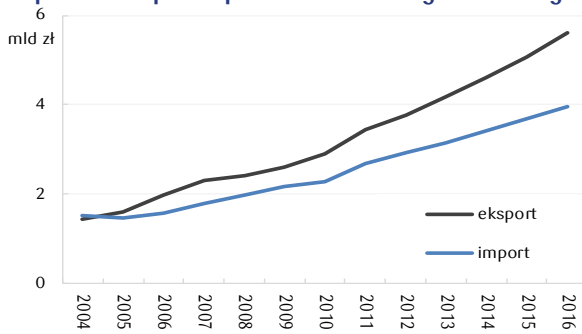
Źródło: GUS, <http://stat.gov.pl/banki-i-bazy-danych/handel-zagraniczny/>

Główni odbiorcy eksportu poza UE w 2016 r.

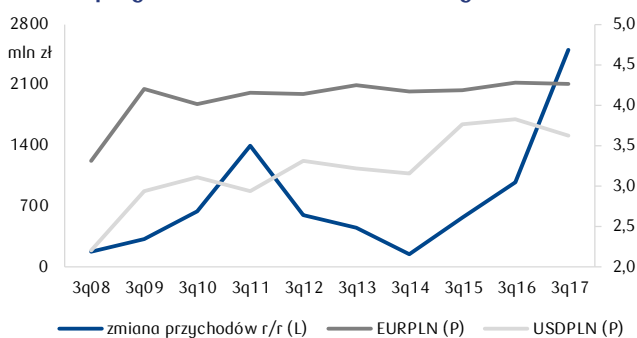
Źródło: GUS, <http://stat.gov.pl/banki-i-bazy-danych/handel-zagraniczny/>

Eksport vs import opakowań z tworzyw sztucznych

Źródło: GUS, <http://stat.gov.pl/banki-i-bazy-danych/handel-zagraniczny/>

Zmiana przychodów PKD 22.22 vs kursy walutowe

Źródło: baza PONT Info Gospodarka.Tygodniówka skrócona, dane makro PKO BP

Eksport opakowań z tworzyw sztucznych – kierunki

- Główny kierunek eksportu opakowań z tworzyw sztucznych to Unia Europejska (85% wolumenu eksportu w 2016 r.), w tym Niemcy (27% wolumenu eksportu).

Wśród krajów Europy Środkowo-Wschodniej głównym importerem jest Rosja (ponad 50% eksportu) i Ukraina (32%).

Wśród krajów rozwijających się do największych importerów należeli w 2016 r.: Serbia (19%), Turcja (12%) i Tunezja (9%), opakowania były także eksportowane do Meksyku i Arabii Saudyjskiej (po 5% wolumenu wg wartości).

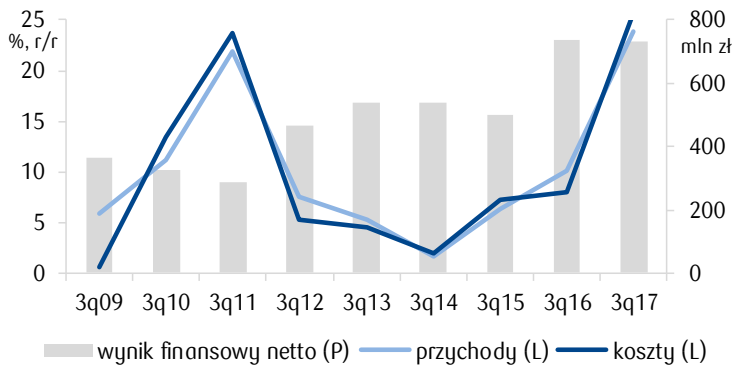
- Rosnące dodatnie saldo w handlu zagranicznym opakowaniami z tworzyw sztucznych (1,6 mld zł w 2016 wobec 0,1 mld zł w 2004). Niemal 80% wolumenu importu w 2016 r. pochodziło z UE, w tym 44% z Niemiec.

Udział krajów rozwijających się w wartości importu wyniósł 17%, w tym 43% stanowiły opakowania z Chin.

- Wzrost ryzyka spadku popytu na jednorazowe opakowania z tworzyw sztucznych w kraju i zagranicą z uwagi na zastępowanie ich opakowaniami biodegradowalnymi, czy wielokrotnego użytku. Zgodnie z dyrektywą UE z 2015 r. kraje UE są zobowiązane do zmniejszenia zużycia toreb z folii o grubości poniżej 50 mikrometrów (powszechne w handlu); do 2019 r. ma nastąpić zmniejszenie ich zużycia do maksimum 90 toreb na osobę rocznie (obecnie w Polsce zużycie szacowane jest na ok. 250-300 sztuk rocznie). Od 1 stycznia 2018 r. weszła w życie nowelizacja ustawy o gospodarce opakowaniami, która pozwala na wprowadzenie opłat za lekkie torby foliowe o grubości do 50 mikrometrów; z opłaty są wyłączone torby o grubości poniżej 15 mikrometrów (tzw. zrywki).

- Istotnym ryzykiem eksporterów są wahania kursowe. Wg PKO BP, przy wciąż ograniczonej presji inflacyjnej, stopy procentowe NBP pozostaną stabilne do 4q18, nawet mimo znacznego wzrostu dynamiki PKB. Powinno to przełożyć się na utrzymanie rzeczywistego kursu walutowego, zarówno w odniesieniu do euro jak i dolara, powyżej kursu opłacalności eksportu i utrzymanie zadowalającego tempa wzrostu eksportu.

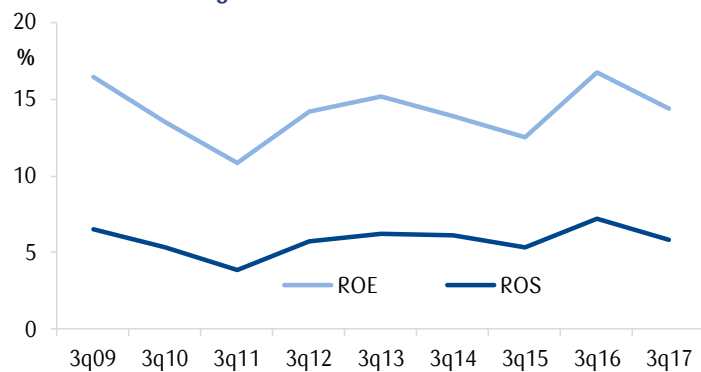
Dynamika przychodów i kosztów oraz wynik netto

Sytuacja finansowa dużych firm w branży w 3q17 (PKD 22.22)²

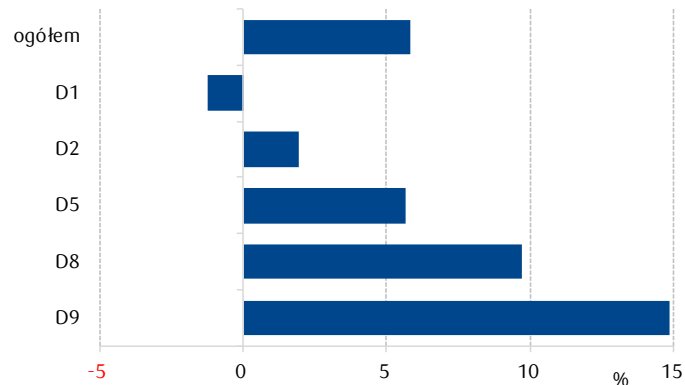
- Firmy produkujące opakowania z tworzyw sztucznych w kolejnych latach wykazywały dobre wyniki finansowe (dodatni wynik finansowy przy podobnym wzroście przychodów i kosztów). Ok. 50% przychodów branży stanowiły przychody ze sprzedaży eksportowej.

Rentowność branży

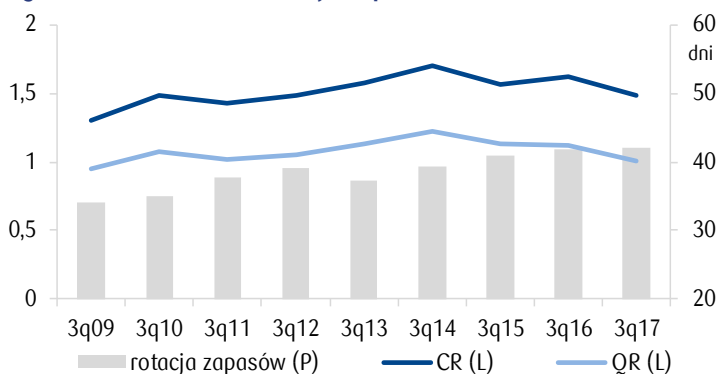
- W 3q17 wyniki finansowe w porównaniu z 3q16 nieco pogorszyły się (spadek rentowności sprzedaży o 1,4 pp r/r; tabela na 1 str.), na co istotny wpływ miały prawdopodobnie koszty rosnące szybciej niż przychody (presja płacowa, rosnące koszty surowców).

Zróżnicowanie sytuacji finansowej firm (PKD 22.22)

- Zbiorowość firm produkujących opakowania z tworzyw sztucznych charakteryzuje zróżnicowanie sytuacji finansowej - rentowność sprzedaży netto połowy firm w 3q17 nie przekraczała 5,7%, ROS dla 10% najlepszych firm wyniósł 15,0%, natomiast 10% najgorszych zanotowało stratę.

Płynność finansowa i rotacja zapasów

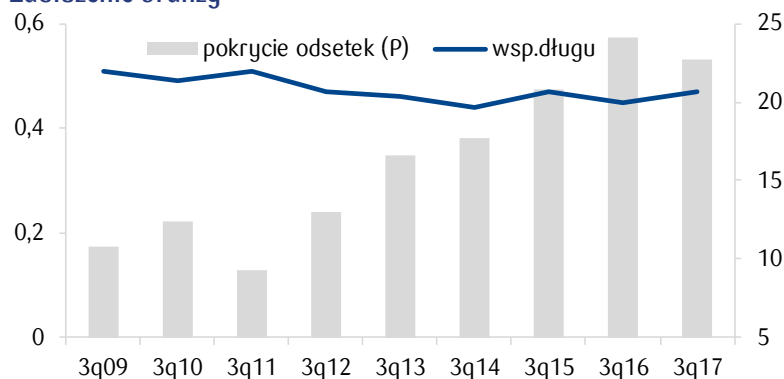

- Przeciętna bieżąca płynność finansowa utrzymywała się w 3q17 na satysfakcjonującym poziomie (CR=1,5), natomiast szybka (QR=1,01) kształtowała się blisko dolnej granicy akceptowalnego poziomu. Oba wskaźniki pogorszyły się nieco r/r. Udział firm rentownych wyniósł 88%, podobnie jak w 3q16.

- W 3q17 utrzymała się tendencja poprawy rotacji zobowiązań i należności przez duże firmy, które generalnie szybciej regulują zobowiązania niż inkasują należności.

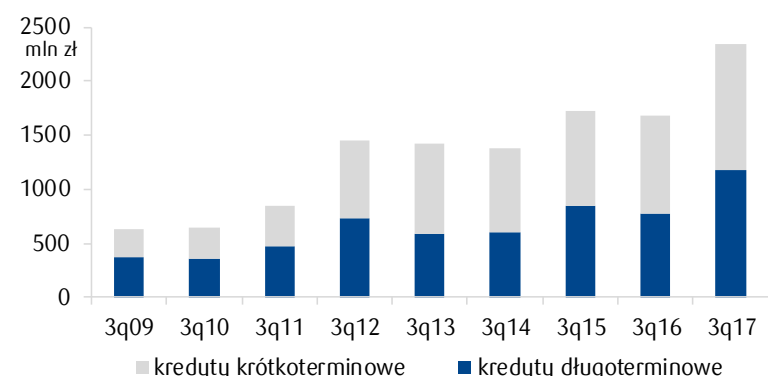
²Źródło: dla wszystkich wykresów PONT Info firmy o liczbie pracujących 49 i więcej osób

Zadłużenie branży

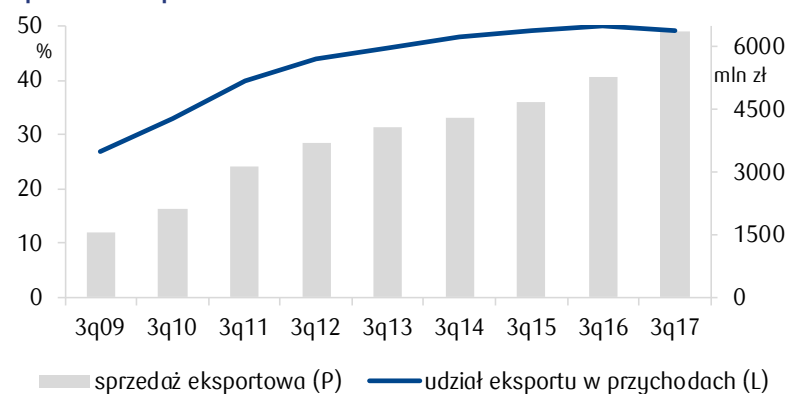
- Wskaźniki zadłużenia firm z branży pozostały na podobnym poziomie jak rok wcześniej. W 3q17 współczynnik wyrażony udziałem zobowiązań w aktywach pozostawał nadal na poziomie akceptowalnym, wskaźnik pokrycia majątku trwałego kapitałem przekraczał wymagane minimum 1,0 (WPMK= 1,22 vs 1,29 w 3q16).

Finansowanie działalności kredytem bankowym

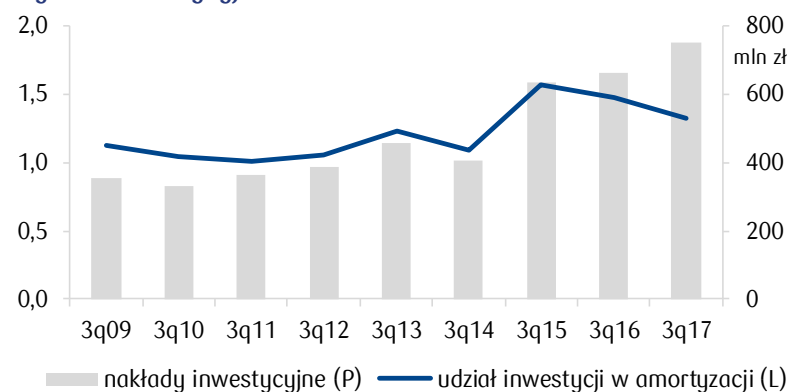
- W 3q17 wartość kredytów bankowych udzielonych podmiotom produkującym opakowania z tworzyw sztucznych wzrosła do 2,3 mld zł vs 1,7 mld zł w 3q16 (+40% r/r), w tym krótkoterminowych o 28% r/r i długoterminowych o 30% r/r. Wskazuje to na znaczne zapotrzebowanie na dodatkowe źródła finansowania w świetle rosnących wymogów w zakresie ochrony środowiska oraz wydatków na innowacyjne inwestycje w branży.

Sprzedaż eksportowa

- Wzrost sprzedaży eksportowej w kolejnych latach i stabilny udział przychodów z eksportu w przychodach ogółem dużych firm produkujących opakowania z tworzyw sztucznych (ok. 50%).

Wydatki inwestycyjne

- Rosnące wydatki inwestycyjne związane z modernizacją zakładów, które muszą spełniać coraz bardziej rygorystyczne wymogi ograniczające emisję niekorzystnych substancji do środowiska (dyrektywa UE REACH) oraz nowymi założeniami związanymi z wdrożeniem gospodarki o obiegu zamkniętym (koszty urządzeń ograniczających zużycie surowców, opłaty recyklingowe).

Perspektywy – więcej szans niż zagrożeń

Szanse

- + sprzyjające otoczenie makroekonomiczne w kraju (wzrost PKB i konsumpcji; w 2016 r. o 3,6% r/r, najwyższy od 2008 r.);
- + wzrost rynku krajowego i zagranicznego, zwłaszcza w UE, w branżach, do których są dostarczane opakowania (m.in. branża spożywcza, samochodowa czy meblarska);
- + poprawa sytuacji materialnej gospodarstw domowych (wzrost popytu na gotowe wyroby spożywcze, kosmetyki, leki);
- + nowe trendy na rynku opakowań: np. wzrost popytu na mniejsze opakowania (wzrost liczby singli, zmiany demograficzne);
- + dofinansowanie innowacyjnych firm w ramach perspektywy unijnej 2014-2020 (program Inteligentny Rozwój dla firm chcących rozpocząć projekty badawczo-rozwojowe i inwestować w innowacje, jak dla prowadzących takie działania);
- + stosunkowo niskie zużycie opakowań w Polsce w porównaniu z krajami Europy Zachodniej (wg PIO średnioroczne zużycie opakowań na osobę wynosi w Polsce ok. 200 euro wobec 300-340 euro w rozwiniętych krajach Europy Zachodniej).

Zagrożenia

- uzależnienie od importu surowców i materiałów (wzrost cen);
- wysoka wrażliwość na zmiany koniunktury gospodarczej w kraju i zagranicą (istotne przy aktywności za granicą czy planowanej ekspansji na nowe rynki);
- konkurencja importu opakowań z krajów azjatyckich, w sytuacji rosnących kosztów produkcji (brak pracowników, wzrost wynagrodzeń);
- konkurencyjna produkcja firm wytwarzających opakowania z alternatywnych materiałów, w tym z materiałów biodegradowalnych oraz łatwo poddających się procesom recyklingu o niskim współczynniku emisji CO₂;
- coraz bardziej rygorystyczne wymogi ograniczające emisję niekorzystnych substancji do środowiska (dyrektywa UE REACH) oraz regulacje dotyczące recyklingu opakowań z tworzyw sztucznych (zgodnie z nowelizacją ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi wprowadzenie od 1 stycznia 2018 r. opłaty recyklingowej za torebki foliowe o grubości do 50 mikrometrów; z opłaty są wyłączone torby o grubości poniżej 15 mikrometrów, tzw. zrywki).